

Милы БББМ жанындағы « Шұғыла » Ш/О

**Баланың мектепке дейінгі
ұйымға бейімделуі
(Баяндама)**

Тәрбиеші:Төлебаева Г.С.

2024-2025 оқу жылы

Баланың әлеуметтенуі қашан, қайда басталады? Әрине бірінші отбасында және балабақшаға келгенде. Балабақшада таныс емес үлкен адамдармен, балалармен танысады, мінез-құлық ережелері мен нормаларын меңгереді. Жаңа жағдайға бала қалай үйренеді? Өкінішке орай балабақшаға бейімделу көбінесе қиын және ауыр өтеді. Бала тамақ ішпейді, ұйықтамайды, балалармен және үлкен адамдармен араласудан бас тартады да, қоршаған ортаға деген қызығушылығы төмендейді, ойыншықтарды ойынға қатыстырмайды. Баланың балабақшаға қиын бейімделу себебі: басқа адамдармен бұрын қалып көрмегендіктен; дәретке өзі отырып үйренбегендіктен; кейбір тағамдарды жеу дағдысы жоқ; балабақшаға келген алғашқы күндері бала 2 сағатқа қалу керек. Көбіне ата-аналар жұмыс тәртібіне қарай баланы күні бойы қалдырады. Осының нәтижесінен күрделіде созылмалы мәселелер пайда болады.

Балаңызбен үйде сөйлесесіз бе, оны мақтайсыз ба, оны жақсы көретініңіз туралы айтасыз ба? Ата-аналардың балаға эмоцияналдық әсері көбінесе жағдайды қиындатады. Әр отбасында бейімделудің 3 түрі бар:

1. Жеңіл түрі - баланың мінез-құлығы 10-15 күнде қалпына келеді;
2. Орташа ауырлық бейімделу – 1 айдың ішінде;
3. Ауыр бейімделу – 2 айдан байға дейін өтеді.

Қобалжулары қатты ата-аналардың балалары да балабақшаға қиын бейімделеді, өйткені ата-анасының қобалжуын көріп, баланың қорқынышы ұлғая бастайды. Осы кезде ата-аналар балаға көмек беруі керек.

Ертеңгілік қоштасуды жеңілдету тәсілдері:

- Баламен тез қоштасып үйреніңіз. Қоштасуды созбаңыз. Бала сіздің қобалжығаныңызды көріп, тыныштаны ұзаққа созылады.
- Балаңыз сізге сенсін десеңіз, балабақшаға әкеліп көрінбей қашып кетпеңіз.
- Балаңызға ұнайтын қоштасу рәсімін ойлап табыңыз және оны қатал ұстаныңыз.
- Балабақшаға барғаны үшін жаңа ойыншық сатып алып, балаңызды алдарқатуға жол бермеңіз.

Балаға ашық түсінік беру керек. Бір рет болсын баланың дегенін істесеңіз қарай баланы көндіру өте қиынға түседі. 2-3 жастағы бала үшін балабақш бейімделу күрделі құбылыс. Бейімделу уақытында баланың эмоциялық жағдайы көп өзгеріске түседі.

Сондықтан кеңес береміз:

- Үйдегі жағдайды балаңыз келетін топтың күн тәртібімен бірдей етіп ұйымдастырыңыз.
- Балабақшаның тамақтану, ас мәзірімен танысып, баланың үйдегі тамақтануына балабақшада ішетін тамақтар түрін қосыңыз.
- Үйдегі жағдайда баланың өзіне-өзі қызмет етудің алғы шарттарын үйретіңіз: жуыну, қолын сүрту, мұрнын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, горшокқа сұрану. Киімдерді міндетті түрде баланың өзіне ыңғайлы болуы керек: шабар, шорты замоксыз, белдеушесіз.

- Баланың «социалдық көкжиегін» кеңейтіңіз, ауладағы құрдастармен көбірек ойнатыңыз, жолдастарына қонаққа барсын, ата-әжесіне қонуга калсын т.б. Осындай тәжірибе жинақтаған бала өз құрдастарымен үлкендер арасында тез үйренісін, тіл табысып кетеді.
 - Баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата-ана жағынан болу қажет, балабақша туралы оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, айналып, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Есінде болсын – Сіз көбірек осындай жылылық білдіресіз. Сіздің балаңыз балабақшаға тез бейімделеді. Бала көзінше балабақша туралы жаман ойыңызды айтудан аулақ болыңыз.
 - Бала бірінші күні балабақшаға серуенге келгені дұрыс, тәрбиешімен танысып, өзіне жаңа достар табуға. Сонымен бірге балаңыздың сүйікті ойыншығын балабақшаға беріп жібергеніңіз жөн:
 - Жоспарларыңыз: балабақшаға бірінші келген уақытында балаңызды күн ұзағына қалдырмауды, жаңадан келген балалар алғашқы аптада 3-4 сағат, одан әрі түске дейін қалдырады.
 - Кейбір балалар үшін аптаның ортасында жүйкесін тоздырмау үшін «демалыс» алуға болады.
 - Бейімделу мерзімінде үйде демалыс кезінде баламен көп шұғылдандуды қажет етеді, серуен жасау, күн тәртібін сақтау, эмоциялық жүктемесін түсіру керек.
 - Балабақшаға тек ауырмай келу қажет. ОРЗ, ОРВИ сақтану үшін түрлі витаминдер пайдаланыңыз, мұрын қуыстарын «оксалин» майымен сылап тұру қажет.
- Егер сіздің балаңыз көпшіл, өз жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық өз құрдастарымен мейірімді болса балабақшаға келген күннен бастап үйреніп кетеріне сенімді болыңыз.
- Баланың балабақшаға барлық бейімделу уақытында психолог, педагогикалық қызмет бақылауға алады.